

Etappe 2 Van Herrstein via Niederhosenbach en Bergen naar Kirn

Routegegevens:

Lengte, duur, stijgen en dalen

15,7 km in totaal

4,30 uur

Stijgen: 276 m

Dalen: 400 m

Moeilijkheidsgraad: middel-zwaar

Naar de geboorteplaats van Hildegard

De tweede etappe brengt ons van Herrstein naar Niederhosenbach.

Herrstein groeide in de 13de eeuw uit tot een nederzetting aan de voet van Burg Herestyn, eigendom van de adellijke familie von Sponheim. Tijdens het leven van Hildegard (1098-1179) ontwikkelde het graafschap Von Sponheim zich tot een belangrijke speler in het Heilige Roomse Rijk. De burcht was gebouwd ter bescherming van de nederzettingen Niederwörresbach en Niederhosenbach, volgens het meest recente onderzoek uit

1997 de geboorteplaats van Hildegard. Jutta von Sponheim (1092-1136), de zus van de eerste graaf Von Sponheim werd in 1106 de lerares van Hildegard.

We starten op de Schlossstrasse en wandelen door een gevarieerd landschap dat licht stijgt en daalt naar Niederhosenbach.

Een heerlijke tocht. De prachtig gelegen Evangelische Kerk van Niederhosenbach is ons eerste rustpunt. De grote kastanjeboom voor de kerk geeft met haar bladerdak de zo gewenste schaduw.

We lezen teksten op twee informatie-en meditatie panelen. Het eerste bord is gewijd aan de afkomst van Hildegard von Bingen :

'Uit de vita van Hildegard van Bingen blijkt dat zij van adellijke afkomst was en dat haar geboortestreek Gallië op de linkeroever van de Rijn was. De oudste informatie over haar exacte geboorteplaats is te vinden bij abt Trithemius von Sponheim (1462-1516), die burcht Böckelheim vermeldt... Recenter historisch onderzoek gaat er... van uit dat Hildegard in Niederhosenbach werd geboren. Haar vader was waarschijnlijk Hildebert, heer

van Bermersheim en Niederhosenbach. Hij kwam uit een oude adellijke familie...De familie woonde op een herenboerderij, had waarschijnlijk knechten en dienstmeiden als horigen in dienst en werd door de boeren van de omliggende boerderijen bevoorraad met tienden' - (een vorm van belasting waarbij de boer verplicht was een tiende deel van zijn oogst af te staan aan zijn landheer) -

'Zo groeide Hildegard op als vermoedelijk tiende en jongste kind in de kring van haar broers en zusters (Drutwin, Roricus, Hugo, Irmgard, Jutta, Odila en Clementia worden in haar vita genoemd), zo goed mogelijk beschermd en voorzien als het in haar tijd maar kon zijn. En gedurende haar hele leven vormde haar adellijke afkomst de basis van haar uitgesproken gevoel voor status en was een belangrijke voorwaarde voor haar succesvolle werk.'

(tekst van dr. A. Esser ©Scivias Instituut)

Hildegard wordt op 8-jarige leeftijd overgedragen aan Jutta von Sponheim en treedt op 14 jarige leeftijd in het klooster Disibodenberg in.

In de kerk van Niederhosenbach ligt een kopie van Scivias, 'Ken de Wegen', Hildegard's belangrijkste mystieke werk, waarmee zij wereldberoemd werd.

In Niederhosenbach zijn we beland bij haar tweede visioen 'de Schepping en de Zondeval'.

"Toen zag ik, als het ware, een groot aantal levende lichten..."

'In het tweede visioen van het eerste boek van de Scivias, kijkt Hildegard naar het begin van de schepping. Zij ziet daar de twee bomen van leven en kennis. Adam, de eerste mens, zweeft boven hen. Met zijn rechteroor luistert hij naar het vuur dat uit het donker aan de linkerkant komt. Dit 'bouwwerk', een soort boom, symboliseert het kwaad en de duisternis in ons en om ons heen. Het strekt zich uit naar boven naar de sterrenhemel. Zijn zijtak eindigt in een slangenkop die een soort groene wolk omvat die boven Adam zweeft. Deze wolk stelt Eva voor, de "moeder van alle levende wezens" (Gen 3:20). Zij draagt alle toekomstige generaties als sterren in zich. Zoals zij bedreigd wordt door de boze slang, zo worden alle dochters en zonen en Eva's, d.w.z. wij, alle mensen, bedreigd door het kwaad.'

(tekst : dr. A. Esser ©Scivias Instituut)

De vraag die ons deze wandeling nu vooral bezighoudt is hoe wij denken over de oorsprong van goed en kwaad? We laten Niederhosenbach achter ons en lopen richting Bergen. In het bos komen we langs een informatiebord dat, heel toepasselijk, over Hildegards visie op bomen en struiken gaat.

Hildegard leefde in het uitgestrekte loofbossengebied van Midden-Europa.

In het derde deel van haar boek *Physica* beschrijft ze 58 inheemse en exotische bomen en struiken, en gaat ze ook uitgebreid in op alsmede harsen, specerijen en mossen. Dit derde deel is een aanvulling op haar beschrijving van de geneeskrachtige werking van planten in haar eerste boek. Volgens Hildegard kunnen vruchten, bladeren en wortels, maar ook het hout, de as en de omringende aarde van de bomen een helende of schadelijke werking op de mens hebben. Ook kent zij aan de bomen bepaalde menselijke eigenschappen, deugden en ondeugden toe. Zo schrijft ze:

"Alle bomen hebben warmte of koude in zich... De appelboom is warm en vochtig... De vrucht van deze boom is mild en laat zich gemakkelijk verteren... De kweepeerboom is meer koud dan warm en hij lijkt op sluwheid, die soms nuttig en soms nutteloos is... De kastanjeboom is zeer warm,..."

Eenmaal in Bergen wandelen we naar het pelgrimscentrum, gelegen bij 'Pension und Gästehaus Toskana' aan de Wäschenweg 3. Hier nemen we weer onze rust. We bedienen onszelf met een glas Hildegard-wijn uit de koelkast en eten de meegebrachte broodjes. Als je wilt kan je ook koffie of thee zetten. Alle benodigdheden staan klaar. Een 'vertrouwens-kas' dient om af te rekenen.

We laten de tekst bij het derde visioen over het universum tot ons doordringen.

"Hierna zag ik een zeer grote, donkere, ronde structuur, lijkend op een ei..."

In dit prachtige derde visioen-beeld van het eerste boek van de Scivias, zien we Hildegard's holistische kijk op het universum, de krachten daarin die de mens en God beïnvloeden.' (tekst Dr. A. Esser ©Scivias-Institut)

De vraag aan ons, pelgrims, is vervolgens:

Hoe stel jij je het universum voor? Wat is de positie van de mens daarin? Waar is God?

Van Bergen gaat de route verder door het romantische Trubenbachtal richting Kirn. Een bijzondere natuurbelevens. Allerlei soorten mossen, varens en zelfs een kleine waterval verrassen ons aangenaam evenals de prachtige hellingen met eiken, essen en haagbeuken.

We volgen parallel aan onze route de Hunsrück Hohenweg en komen onderweg nog langs een informatiebord over Hildegard's boek over vogels of gevleugelde dieren.

Eindelijk bereiken we de voet van de Kyrburg, het herkenningspunt van (bierstad) Kirn. De Kyrburg is niet alleen een ruïne uit vervlogen tijden, maar in het voormalige garnizoenshuis, gebouwd in 1764 door prins Johann Dominik von Salm-Kyrburg, is tegenwoordig het Kyrburg Restaurant gevestigd en in de kelder het beroemde Whisky Museum.

Wij besluiten echter de verleiding te weerstaan en de markeringen te volgen naar het marktplaatsje in het centrum. Daar worden we straks weer opgehaald. Maar eerst drinken we nog een - vinden wij - verdiend glas koel bier. Dit trouwens geheel in de geest van Hildegard want zij schreef in haar werk Causae et Curae 'drink bier!'.

"Bier maakt het vlees van de mens vet en geeft zijn gelaat een mooie kleur door de kracht en het goede sap van het graan.", aldus Hildegard.

Hoewel bier in de Middeleeuwen aanzienlijk minder alcohol bevatte dan ons bier vandaag, adviseerde Hildegard een matige consumptie bij de maaltijd. Zij veronderstelde dat het bij overmatige consumptie zou leiden tot een te sterke verdunning van de goede sappen in het lichaam.

In de winter moest men bier en wijn drinken en water zo mogelijk vermijden, omdat het water dan niet gezond is door de vochtigheid van de aarde. In de zomer daarentegen raadde zij het drinken van lauw water aan, omdat dit door de droogte minder schadelijk is voor de aarde dan in de winter. Lichamelijk verzwakte mensen moesten in de zomer bier of wijn blijven drinken, gemengd met water.

In de kloosters werd al sinds 650 na Christus bier gebrouwen, en dit bier werd gemaakt van haver en soms werd er honing aan toegevoegd.

Hildegard von Bingen zag al vroeg de conserverende werking van hop, die zij als plant zeer waardeerde. Hop wordt in Duitsland al sinds de 8ste eeuw geteeld en later consequent toegevoegd aan het bier, dat nu meestal van gerst wordt gebrouwen.

Kirn is tot ver buiten de grenzen van het Rijndal bekend dankzij de particuliere brouwerij 'Ph & C. Andres'. Hier wordt al meer dan tweehonderd jaar volgens de oude traditie het bier gebrouwen van hop, gerst en water.

Al deze wijsheden zijn trouwens afkomstig van het 10de informatiebord over 'Water en Bier' dat op het Marktpllein van Kirn staat.

We laten ons afhalen in Kirn, waar we op het Marktpllein zijn neergestreken voor een heerlijk koud biertje.

Ben je geïnteresseerd in de authentieke wijze van brouwen dan kan je een afspraak maken voor een rondleiding door een mail te sturen naar besichtigungen@kirner.de. De rondleidingen vinden plaats op dinsdag en donderdag van 16.00 tot 19.00 uur. Groepen moeten uit minstens 15 personen bestaan. Individuele of kleinere groepen worden opgenomen in de grotere groepen. Prijs per persoon € 12,50.